

Nieuwsbrief NSGV – bisdom Groningen-Leeuwarden

Redactie: Wil Jongma

Nr. 10 – Maart 2012.

Inleiding

Het lijkt wel zoiets als een (bescheiden) jubileum: Het eerste tiental nieuwsbrieven is bij deze vol! Deze nieuwsbrief is naar aanleiding van de laatste gehouden bestuursvergadering op woensdag 7 maart.

Zoals bekend wordt de nieuwsbrief gezonden aan mensen van wie het e-mailadres bij ons bekend is. U kunt de brief verder mailen naar iedere belangstellende. Ook kunnen zij hun e-mailadres bekend maken bij het secretariaat: l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl. Verder is de brief ook te lezen op de website www.nsgv.nl, doorlinken naar de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden. Onder elk artikel is steeds vermeld uit welke bron het bericht vernomen is. De volgende nieuwsbrief verschijnt in mei 2012.

Redactie.

Wijzigingen in het NSGV-bestuur

De NSGV heeft het al lange tijd moeten stellen zonder de bestuurder Wim Gosens. Vanwege gezondheidsproblemen moest hij zich voor de bestuursvergaderingen steeds afmelden. Onlangs liet hij weten dat hij om deze reden niet meer in staat is zijn werk voor de NSGV te doen. Vanaf deze plaats wil het NSGV-bestuur hem hartelijk danken voor zijn inzet. Het NSGV-bestuur zal met spoed proberen een bestuurder voor het Gregoriaans te werven.

Collega-bestuurder Henk Limberger is verhuisd van Bedum naar Assen. Door deze verhuizing is hij niet meer aanspreekbaar voor het gebied Noord-Groningen. Sjoerd Ruisch neemt die taak van hem over. Hem is gevraagd de provincie Drenthe in het bestuur te vertegenwoordigen. Door het overlijden van Cees Hooimeijer was deze functie al enige jaren vacant.

Bestuur NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden

Punctum

Punctum 2012-1 verschijnt in april 2012. Kopij voor deze uitgave is altijd welkom. Inleveren hiervan kan tot het weekend van zondag 29 maart a.s. Iedereen die denkt een waardevolle bijdrage te kunnen leveren, is van harte uitgenodigd hiervoor de kopij aan te leveren.

Sjoerd Ruisch, eindredacteur Punctum.

Gregoriusblad

Onlangs verscheen het maartnummer van het Gregoriusblad. Vanaf de septemberaflevering van dit blad verschijnt als bijlage een muziekatern. Componisten zijn uitgedaagd hiervoor muziek te schrijven die dicht op de huid van het ritueel zit; muziek die het ritueel muzikaliseert: het ritueel wordt muziek, muziek wordt het ritueel. Een reeks van hoofdartikelen zijn nu al hierop afgestemd, in dit nummer de oratie, het gezongen gebed, door emeritus hoogleraar en redactielid Anton Vernooij. Verder in deze uitgave over ontwikkelingen in de Anglicaanse kerkmuziek door Els Dijkerman (ingekorte versie – het hele artikel is te vinden op www.nsgv.nl).

'Heer, open mijn lippen', enige bemerkingsen over de vertaling van psalmen in de liturgie, is een niet uitgesproken lezing bedoeld voor de jaarlijkse studiedag van de NSGV in 2011 door Dr. Nelly

Stienstra.

Tot slot vermelden wij een artikel over de televisie-uitzendingen van de eucharistievieringen 'Katholiek Nederland kerkt..., maar is het zo voorbeeldig?' van de hand van Jeroen de Wit, voorzitter van de NSGV in het bisdom Den Bosch. Een kritische beoordeling over de Nederlandstalige muziek in de vieringen op de televisie, uitgezonden in de maanden augustus tot en met oktober 2011. In deze reeks valt ook de uitzending vanuit de kerk van de H. Aartsengel Michaël te Harlingen, helaas geen bijdragen vanuit de St. Bonifatiuskerk te Leeuwarden. Niet alleen voor de 'televisieparochies', maar ook voor de gewone 'doorsneeparochie' kan dit artikel een goede bijdrage leveren over de afstemming van de muziek op het ritueel.

Zie voor een uitgebreider overzicht: www.nsgv.nl > service > gregoriusblad.

Redactie.

Einde aan leerstoel 'Muziek en Christendom'.

Met ingang 1 januari 2012 is er een einde gekomen aan de leerstoel 'Muziek en Christendom', voorheen bekleed door prof. dr. Anton Vernooij, vanaf 2007 door prof. dr. Martin Hoondert. De leerstoel is ingesteld door de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging en was gevestigd aan de universiteit van Tilburg. In de loop 2011 bleek het, ondanks inspanningen van de Raad van Toezicht van de leerstoel, niet mogelijk de financiering voor een volgende periode van vijf jaar te realiseren. Daarop besloot de NSGV de leerstoel, in elk geval voorlopig, niet te continueren. Overigens is Martin Hoondert door de universiteit in de gelegenheid gesteld zijn onderzoek naar muziek, religie en ritueel voort te zetten. Hij kreeg een fulltime baan aangeboden aan de Faculteit Geesteswetenschappen om het onderzoek profilerend en op internationaal niveau verder uit te werken.

Hoofdbestuur NSGV.

DoNeK

De afkorting DoNeK staat voor Documentatie Nederlandstalige Kerkmuziek. DoNeK is een zoekmachine voor je computer voor Nederlandstalige liturgische muziek voor alle koorsoorten! Gedurende lange tijd is door vrijwilligers van DoNeK gewerkt aan een nieuw programma. Onlangs is dat programma afgerond. Een uitgebreide test moet uitwijzen of dit programma goed werkt. Naar verwachting wordt in 2013 het nieuwe programma ingevoerd. Tot zolang blijft het 'oude' DoNeK beschikbaar.

Het is altijd mogelijk om gedurende drie maanden dit gratis uit te proberen:

- Stuur een bericht naar info@nsgv.nl met uw naam en adres en met de mededeling dat u drie maanden DoNeK gratis wil uitproberen.
- U ontvangt van de werkgroep DoNeK een toegangscode.
- Na drie maanden wordt de toegang automatisch afgesloten, tenzij u de werkgroep laat weten dat u een voortzetting wenst. De voorwaarden worden tijdig meegedeeld.

Met uw toegangscode hebt u op het centrum van de parochie en bij u thuis toegang tot dit systeem.

Werkgroep DoNeK Utrecht.

TV-Eucharistievieringen

De eerstvolgende vieringen uit ons bisdom zijn op de zondagen 25 maart en 22 april steeds om 10.30 uur op Nederland 2 en worden uitgezonden vanuit de St. Bonifatiuskerk te Leeuwarden. Op 25 maart (5^e zondag van de veertigdagentijd) met muzikale medewerking van de gezamenlijke koren onder leiding van Hendrikje van den Berg. Voorafgaande wordt er om 10.10 uur een geloofsgesprek uitgezonden dat Leo Fijen had met muziektherapeut Piet Koek (tevens een van de organisten van de Titus Brandsma Parochie).

In de uitzending van zondag 22 april (3^e zondag van Pasen) met muzikale medewerking van de cantores en St. Vitus Jeugdkoor onder leiding van Hendrikje van den Berg.

Redactie.

Cantor cursus

De cantor cursus te Hoogeveen is van zowel de kant van de cursisten als de docenten tot groot genoegen verlopen. Over de afronding van de cursus en een terugkombijeenkomst ontvangen de cursisten nog nader bericht.

Het bestuur van de NSGV feliciteert de deelnemende parochies van harte met de cantores, en hoopt dat men een goed gebruik van hun diensten kan maken.

Bestuur van de NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Basis cursus Gregoriaans

Vanuit het Titus Brandsmahuis te Leeuwarden kwam het voorstel om een basis cursus Gregoriaans op te nemen in het jaarprogramma 2012-2013. De cursus zou in de tweede helft van 2012 gehouden kunnen worden. Vanuit de NSGV wordt dit voorstel van harte ondersteund, en spreken de hoop uit dat de cursus gerealiseerd wordt.

Jos Manshande – Redactie.

Impulsdag Vormsel.

Over de impulsdag rond het Vormsel wordt – in samenwerking met de werkgroep liturgie – nog nader nagedacht. Te zijner tijd volgt nadere berichtgeving hierover.

Bestuur van de NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Oraties en prelaties op muziek

Met ingang van heden zijn op de website van de NSGV www.nsgv.nl (onder 'service' > 'winkel' > 'bladmuziek') de oraties (gebeden) en prelaties uit het altaarmissaal op muziek (tekst onder de muzieknoden) te vinden. Pater Nico Wesselingh O.S.B. zet alle prelaties op noten volgens de melodische formules van Floris van der Putt (zoals ze ook in het altaarmissaal staan) en de gebeden op nieuw gecomponeerde melodische formules door Nico Wesselingh zelf. U vindt steeds nieuwe PDF-bestanden voor de komende zon- en feestdagen. Over een jaar - vóór de laatste zondag van het kerkelijk jaar, het feest van Christus Koning - zal dit project zijn afgerond voor de driejarige lezingencyclus (A-, B- en C-jaar). De bladmuziek is gratis te downloaden.

De attente gebruiker hiervan zal vernemen hebben dat dit programma even 'weg' geweest is.

Vanwege copyrightproblemen is dit programma van de site gehaald, maar is inmiddels teruggekeerd.

Landelijk secretariaat NSGV.

Begeleidingen Gezangen voor Liturgie.

Een bundel met begeleidingen bij *Gezangen voor Liturgie* ontbrak tot op heden. In november 2011 verscheen een verzameling van begeleidingen bij de liederen GvL 401-659), afgestemd op het niveau van de gemiddelde amateurorganist. 496 bladzijden, losbladig, met 23-rings perforatie. De begeleidingenbundel is te verkrijgen bij uitgeverij Kok ten Have (via verkoop@kok.nl) of in de boekhandel (ISBN 978 90 304 0020 2). De uitgave kost € 59,50.

In GvL zijn als Halleluja-antifonen veel acclamaties uit de Wisselende Gezangen voor het liturgisch jaar opgenomen. Van de orgelbegeleidingen van deze acclamaties is een ongewijzigde herdruk verschenen. Met deze uitgave kunnen bijna alle Hallelujah-antifonen worden begeleid (GvL 241-258 en GvL 263). De uitgave kost € 14,15. Te bestellen per bij uitgeverij Annie Bank Amstelveen

(sales@anniebank.nl).

Redactie.

Reserve-musici

De lijst van reserve-musici is groeiende. De laatste tijd ontvingen wij meerdere aanmeldingen. De bedoeling van deze lijst is dat in noodgevallen u een beroep kunt doen op deze mensen, om het even

of het nu voor repetities of vieringen gaat, voor kortere of (iets) langere tijd. Dat er van te voren afspraken moeten worden gemaakt, spreekt voor zich.

Dhr. U. Tjallingii Dirigent, organist, cantor	Deinum	Tel. 06-14859557 tjallingii2@zonnet.nl
Dhr. W. Jongma Dirigent, cantor	Wolvega	Tel. 0561-612662 wjongma@kpnplanet.nl
Dhr. T.M. Mooijman Dirigent, organist	Veendam	Tel. 06-40708655 mooijman.trevor@gmail.com
Dhr. L. van der Heide Cantor	Harlingen	Tel. 06-43023468 info@loekvanderheide.nl

Secretariaat NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Herstructurering NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden

Een blik in de bestanden van de koren in het bisdom brengt aan het licht dat de reorganisatie van de NSGV nog lang niet rond is, dit ondanks een vele malen herhaald bericht. Veel van de reorganisatie kan de NSGV zelf niet doen, dat moet ter plekke gebeuren in de parochies.

Wat houdt die reorganisatie in?

Sinds 2009 zijn de koorkringen, die nog steeds bestonden op basis van de indeling van het bisdom in dekenaten, opgeheven.

Een nieuwe indeling van de koren is gemaakt op grond van de samenwerkingsverbanden van de parochies. Deze indeling zal in de nabije toekomst bij de oprichting van nieuwe parochies actueel worden vanwege de te verwachten intensievere samenwerking en fusies van koren.

Acties:

Aan de parochiebesturen: dat een bestuurder beschikbaar is die de zaken van koor of koren en de muziek in de liturgie behartigt. Het secretariaat ontvangt graag de naam en adresgegevens van deze contactpersoon!

Aan de koorbesturen: het aannemen van een nieuw huishoudelijk reglement. Een model is destijds toegezonden, en kan ook opgevraagd worden bij het secretariaat van de NSGV-Groningen-Leeuwarden, l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl; ze is beschikbaar op de diocesane pagina's van de NSGV-site, www.NSGV.nl. Het nieuwe huishoudelijk reglement komt in hoge mate overeen met oudere reglementen. Nieuw hierin is de vermelding dat koren werkgroepen zijn van de parochie, en zich houden aan het beleidsplan inzake liturgie en muziek in de liturgie van de parochie. Dit huishoudelijk reglement moet door de NSGV bevestigd worden door ondertekening namens haar. Het is tevens het bewijs van lidmaatschap van de organisatie.

Aan parochiebesturen en/of koorbesturen: zoek de samenwerking met andere koren en laat die uitmonden in gezamenlijke activiteiten.

Opgemerkt wordt dat wie aan het bovenstaande werkt of gewerkt heeft, veel realiseert wat de bisschop in zijn brief 'De lofzang gaande houden' stelt.

Bestuur van de NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Omrop Fryslân

Iedere oprjochte Fries kent zijn regionale omroep: Omrop Fryslân. Net als de andere regionale omroepen heeft zij via radio en tv een goede regionale nieuwsvoorziening, programma's van en over instellingen en bedrijven om de hoek, en natuurlijk het weerbericht van Piet Paulusma. Dit alles verpakt in plezierige programma's, een genoeg om naar te luisteren. De omroep werkt niet vanuit een bepaalde levens- en wereldbeschouwing, elke leeftijd, bevolkingsgroep, kerk, overtuiging komt regelmatig in de publiciteit. Alle lof dus voor deze omroep.

Op de vroege zondagochtend zendt Omrop Fryslân het radioprogramma Prelude uit, een verzoekprogramma van religieuze muziek met aan het einde van dit uur een oertinking – meditatie –

van een pastor of dominee. Het muzikale gedeelte wordt ingevuld met verzoeken van luisteraars. U raadt het al: weer een EO-achtig programma met verzoeken van bijna allemaal protestantse luisteraars bij gelegenheid van de zoveelste verjaardag of (huwelijks-)jubileum met vaak dezelfde terugkerende gezangen; katholieken, een enkele misschien uitgezonderd, kennen deze traditie niet en vragen dus ook niets aan. Vorig jaar heeft de NSGV – overigens in haar takenpakket niet de bemoeienissen met radioprogramma's – Omrop Fryslân hierop gewezen en gevraagd om de opzet van het programma zo te wijzigen, dat ook de katholieke inbreng gewaarborgd is. Omrop Fryslân liet weten dat zij graag 'typisk katolike stikken' ten gehore brengt, maar het programma Prelude 'stiet of falt by oanfragen'- staat of valt bij *aanvragen*. Om zover te komen verzoekt zij in katholieke kringen op te roepen om verzoeken te doen: 'wy draaie wat oanfrege wurdt en past yn it programma' – wij draaien wat aangevraagd wordt en in het programma past (via prelude@omropfryslan.nl).

Ingeval dit niet mocht slagen verzoekt Omrop Fryslân de NSGV een lijst van rond 50 geschikte gezangen voor dit programma in te zenden die in de komende tijd in combinatie met andere aanvragen gedraaid kunnen worden.

Redactie.

Kerkmuzikale regels

Voorbeden.

Op de bijeenkomsten van de cantorcurcus bleek hoezeer men onbekend was met acclamaties bij de voorbeden. Om even kort te gaan: in de voorbede (niet het gebed zelf!), doorgaans door de lector uitgesproken, worden personen en/of gebeurtenissen genoemd, die ons gebed meer dan hard nodig hebben – iedereen weet dat. Het eigenlijke gebed wordt gesproken (beter: gezongen) door allen gezamenlijk: Heer ontferm U! Een tekst die door het vele gebruik uitgehold kan worden tot zomaar een kreet. Wij willen u graag wijzen op de vele acclamaties die in GvL aangeboden worden om als een doordringende bede omhoog te laten stijgen. Ook verscheidene refreinen van psalmen voldoen als acclamatie bij de voorbeden.

Redactie

Citaat

De gemiddelde leeftijd van onze koorzangers wordt hoger, net als die van de kerkgangers. De regelmaat van hun medewerking aan de vieringen wordt minder. Op veel plaatsen kan niet elke zondag meer een kerkkoor zijn bijdrage geven aan de liturgie. Om toch een muzikaal goed verzorgde viering te hebben, adviseren wij parochianen die goed kunnen zingen te vragen voor de functie van cantor. Zij kunnen dan de liederen voor de samenzang inzetten en de beurtzangen voorzingen. Ook kunnen zij eventueel een nieuw lied met de aanwezigen instuderen. Het is niet primair hun taak zelf solostukken te zingen, maar veeleer de gemeenschap in de samenzang te stimuleren.

Bisschoppelijke brief 'De lofzang gaande houden', september 2011.

Als u deze Nieuwsbrief niet wilt ontvangen kunt u dat aangeven via het email adres:
l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl